

Osnova za vođenje pregovora i zaključenje ugovora o pravosudnoj saradnji sa Republikom Makedonijom

I. Ustavni osnov

Ustavom je propisano da Vlada zaključuje međunarodne ugovore. Ministarstvo pravde kao resorno ministarstvo za međunarodnu pravosudnu saradnju inicira vođenje pregovora i zaključivanje ugovora o pravosudnoj saradnji sa Republikom Makedonijom. Nadalje, Ustavom je propisano da su potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka i imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva.

II Ocjena stanja odnosa sa Republikom Makedonijom

U pogledu međunarodne pravosudne saradnje odnosi između Crne Gore i Republike Makedonije su na zadovoljavajućem nivou. Postupanje po zamolnicama pravosudnih organa odvija se na osnovu bilateralnog Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima zaključenim između Srbije i Crne Gore i Republike Makedonije 2004. godine, koji je Crna Gora preuzela da primjenjuje nakon proglašenja nezavisnosti, i multilateralnih konvencija, među kojima su najznačajnije Evropska konvencija o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, Evropska konvencija o ekstradiciji, Konvencija o transferu osuđenih lica, Haška konvencija o građanskom postupku. Pravosudna saradnja se odvija u skladu sa principima utvrđenim navedenim međunarodnim ugovorima koji obavezuju obje države i na zadovoljavajućem je nivou u pogledu udovoljavanja zamolnicama za pravnu pomoć.

III Razlozi zbog kojih se predlaže zaključivanje ugovora

Tokom pregovora između delegacija dvije države, koji su rezultirali parafiranjem Ugovora o uzručenju, zaključeno je da bi bilo opravdano pristupiti pregovorima u cilju zaključivanja bilateralnih Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima. Zaključivanjem bilateralnih ugovora na osnovama relevantnih multilateralnih ugovora čije su države članice Crna Gora i Republika Makedonija, stvorili bi se uslovi za djelotvornije postupanje pravosudnih organa u borbi protiv kriminala i u predmetima koji imaju elemenat inostranosti, obzirom na mogućnost predviđanja mehanizama saradnje koji odražavaju posebnost pravosudnih sistema dvije države i ukupnih bilateralnih odnosa. Polazeći od navedenog, kao i činjenice da se pravosudna saradnja između Crne Gore i Republike Makedonije odvija na osnovu Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, koji je zaključen između Srbije i Crne Gore i Republike Makedonije, 2004. godine i multilateralnih konvencija koje uređuju pravosudnu saradnju cijenimo svrsishodnim da se pristupi pregovorima za zaključivanje Ugovora o pravnoj pomoći u

građanskim i krivičnim stvarima i Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, kako bi uz Ugovor o izručenju koji je parafiran 09.jula 2011.godine, zaokružili pravni osnov za pravosudnu saradnju .

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori

U pogledu Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, osnovna pitanja o kojima treba pregovarati su:

- odrediti obim pravne pomoći, način pružanja pravne pomoći, uslove za odbijanje pravne pomoći, troškove ukazivanja pravne pomoći kroz zajedničke odredbe, a posebnim odredbama treba urediti ukazivanje pravne pomoći u građanskim i krivičnim stvarima. U okviru odredaba o pravnoj pomoći u građanskim stvarima, treba predvidjeti oslobađanje od plaćanja parničnih troškova i oslobodjenje od davanja predujma troškova postupka, oslobodjenje od legalizacije, dostavljanje isprava o ličnom statusu i postupak priznanja i izvršenja sudskih i arbitražnih odluka. Odredbama o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima treba odrediti posebne vidove pravne pomoći , privremenu predaju lica lišenog slobode, dostavljanje obavještenja iz kaznene evidencije, postupak ustupanja i preuzimanja krivičnog gonjenja.

Kod opštih vidova pružanja pravne pomoći koji se odnose na uručivanje i dostavljanje određenih akata, dokumenata i obavještenja, kao i izvođenje određenih procesnih radnji treba razmotriti mogućnost da se saradnja između sudova i drugih nadležnih organa odvija neposredno između nadležnih organa država ugovornica. Ovakav vid komunikacije ima za cilj pojednostavljanje, tako što će se komunikacija između ministarstava pravde, za određene vidove pravne pomoći odvijati direktno između pravosudnih organa, što će doprinijeti bržem i efikasnijem okončanju sudskih postupaka. Takođe, treba razmotriti uspostavljanje ugovorne uzajamnosti za advokate upisane u advokatski imenik u jednoj od država ugovornica da mogu zastupati stranke u postupcima pred sudovima i drugim organima druge države ugovornice.

U pogledu ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, treba odrediti krivične sankcije koje će se izvršavati i uslove za izvršavanje, zajedničke odredbe za postupak izvršenja i izvršenja uz premještaj (transfer). Postupak izvršenja će se sprovesti u onoj državi čije je osuđeno lice državljanin ili u kojoj ima prebivalište ako je lice koje je državljanin jedne od država ugovornica ili na njenoj teritoriji ima prebivalište, u drugoj državi ugovornici pravosnažno osuđeno za krivično djelo na kaznu zatvora ili mu je izrečena druga mjera koja podrazumijeva lišenje slobode.

Postupak izvršenja uz premještaj se sprovodi ako je osuđeno lice državljanin jedne države ugovornice stupio na izdržavanje krivične sankcije u državi izricanja pa zahtijeva premještaj u državu čiji je državljanin.

V Procjena potrebnih sredstava za izvršenje ugovora

Za izvršenje novih ugovora o pravosudnoj saradnji sa Republikom Makedonijom nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.

VI Uticaj na izmenu zakona i drugih propisa

Zaključivanjem ovog ugovora nije potrebno vršiti izmjene zakona i drugih propisa

VII Predlog sastava delegacije i troškovi pregovora

Ministarstvo pravde predlaže da delegaciju Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima sa Republikom Makedonijom sačinjavaju Branka Lakočević, pomoćnik ministra za sektor pravosuđe- šef delegacije, i članovi Snežana Maraš i Nataša Radonjić, savjetnici u sektoru pravosuđe kao i jedan predstavnik Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija koji će biti naknadno imenovan.

Troškove pregovora snosi Ministarstvo pravde.